

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายชัช ชลวร ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔ - ๒๕/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๓๕/๒๕๔๕

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อมาตรา ๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ความเห็น

ด้วยคำร้องทั้งสองเป็นคดีที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดี จึงมีประเด็นเบื้องต้นสมควรพิจารณาก่อนว่า กรณีมีเหตุต้องพิจารณาวินิจฉัยตามประเด็นแห่งคดีของคำร้องทั้งสอง หรือไม่

เห็นว่า การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย สำหรับคำร้องทั้งสองนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับ โดยผู้ร้องโต้แย้งความชอบด้วยรัฐธรรมนูญว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ แต่อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้นำหลักการแห่งบทบัญญัติดังกล่าวมาบัญญัติไว้เป็นหลักการเดียวกันกับมาตรา ๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ ด้วยเช่นกัน จึงเห็นว่า เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ กรณีมีเหตุสมควรวินิจฉัย

ประเด็นตามคำร้องทั้งสองต่อไป และเมื่อพิจารณาคำร้องทั้งสองแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณา วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อมาตรา ๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติ ที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพที่ว่า ให้มีการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลได้ภายใต้เงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดคือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ และเสรีภาพนั้นมิได้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และมาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินว่า ย่อมได้รับความคุ้มครองภายใต้เงื่อนไขที่ว่า รัฐธรรมนูญยอมให้มีการกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินได้โดยต้องตรา เป็นกฎหมายซึ่งต้องเป็นไปตามหลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการ บังคับคดีในส่วนของวิธีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยบัญญัติขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบังคับคดีในส่วนของขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สิน จากการขายทอดตลาดและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่าด้วย การขายทอดตลาด โดยบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการคัดค้านการขายทอดตลาด ในครั้งแรกในกรณีที่หากเจ้าหนี้ ลูกหนี้หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านเกี่ยวกับราคาสูงสุดว่า มีจำนวนต่ำกว่าเงินสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องเลื่อนการขายทอดตลาดออกไป เพื่อเปิดโอกาส ให้มีการหาผู้ซื้อในครั้งต่อไป และในการขายครั้งต่อไป หากมีผู้เสนอราคาไม่สูงกว่าครั้งก่อนหรือไม่มี ผู้เสนอราคา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดในการขายครั้งก่อน

เห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิในการคัดค้านการเสนอราคา แก่เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ในการขายทอดตลาดครั้งแรก ในกรณีที่เห็นว่า ราคาสูงสุดนั้นมีราคาต่ำกว่าเงินสมควร โดยให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีเลื่อนการขายออกไปเพื่อให้บุคคลดังกล่าวหาผู้ซื้อที่จะเสนอซื้อในราคาที่บุคคลดังกล่าว

ต้องการมาเสนอซื้อในการขายทอดตลาดทรัพย์สินครั้งต่อไป แต่ผู้เสนอราคาสูงสุดยังต้องผูกพันกับการเสนอราคดังกล่าวเป็นระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่เสนอรากานั้น หากในครั้งต่อไปมีผู้เสนอราคาที่สูงกว่าก็ให้เคาะไม้แก่ผู้เสนอราคาที่สูงสุด หากไม่มีราคาสูงกว่าหรือไม่มีผู้เสนอราคาก็ให้เคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดในการขายทอดตลาดทรัพย์สินครั้งก่อน อันเป็นบทบัญญัติของวิธีการขายทอดตลาดเพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งบุคคลภายนอกที่ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดโดยสุจริต และเป็นบทบัญญัติซึ่งเป็นการให้สิทธิในการคัดค้านการขายทอดตลาดได้ แม้จะให้เฉพาะการขายทอดตลาดในครั้งแรกเท่านั้นก็ตาม แต่ก็ถือเป็นการให้สิทธิแก่บุคคลในการคุ้มครองประโยชน์แห่งตนมากกว่าเป็นการจำกัดสิทธิดังที่ผู้ร้องอ้าง อีกทั้งมิได้เป็นการละเลยสิทธิของบุคคลที่มีอยู่ก่อนแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามหากให้มีการคัดค้านการขายทอดตลาดได้ทุกครั้งก็จะทำให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งเป็นการทำลายหลักแห่งความศักดิ์สิทธิ์ของคำพิพากษา ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ต้องการให้การบังคับคดีในส่วนของขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาสารพัดดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่าด้วยการขายทอดตลาดแล้วจึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติอันเป็นประเด็นแห่งคดีนี้มีได้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ ตามที่ผู้ร้องอ้างแต่อย่างใด แต่เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลทุกคนที่อยู่ภายใต้บทบังคับตามที่บัญญัติไว้เป็นการทั่วไป ไม่ได้ใช้บังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง โดยกระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายจึงไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยเฉพาะสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในมาตรา ๔๑

ส่วนประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ หรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๑ - ๒๓/๒๕๕๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่งวินิจฉัยไว้แล้วว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๑๕ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ
วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖
มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

นายชัช ชลวร
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ